

С предумишљајем или без њега?

Пише: Миленко Марковић
среда, 17 фебруар 2010 19:50

(Политика, 17.2.2010)

Расправа о томе да ли треба једна или две декларације о злочинима у последњим ратовима на тлу бивше Југославије, да ли у декларацији о Сребреници употребити термин „геноцид“ итд., води се као неки вид надмудривања о нечему тривијалном, што није представљало највећу трагедију југословенских народа при крају 20. века. Што се више временски удаљавамо од тог великог злочина, стиче се утисак да се у Србији смањује жеља да се он означи на прави начин, да расте потреба да се разним „заскакивањима“ умањи његова страва, скрије његова суштина и заклоне његови кривци.

Предлагано је да се донесе декларација којом би били осуђени сви злочини, без обзира на етничке разлике. Јер, наводно, не треба етнички раздвајати мртве. То јест, једанпут су убијани зато што су етнички различити, а сада нека влада етничко „братство и јединство“ међу жртвама! Очигледно, идејним сродницима скупине којој није одговарало да се живи у мултикултурализму и у заједничкој држави, која није зазирала од броја побијених и протераних да би се створила етнички чиста подручја, сада је одједном стало до надетничке ширине у обележавању дана мртвих. Да ли је неко покушао да након Другог светског рата утаничи дан мртвих који би избрисао границе између агресора и жртава агресије? Свакако није. Догађало се, истина, да агресор, задивљен херојском одбраном нападнуте државе, подигне споменик њеним изгинулим браниоцима (случај генерала Макензена из Првог светског рата), али није било заједничког дана мртвих. Догодило се да представник демократске Немачке присуствује годишњици победе над фашизмом или Дану холокауста, или да председник Тадић присуствује помену у Сребреници, потом и у Братунцу, али опет није било јединственог дана сећања на жртве. Ћорђе Вукадиновић указује на то да нема смисла говорити о размерама југословенских злочина јер су они, у поређењу са злочинима у Другом светском рату (холокаусту, пре свега), незнатних размера. (Политика, 2. фебруар). Тачно. Али њихова суштина се не разликује. Па и број погинулих и расељених је за нас, мале народе, огроман. А о последицама, економским, политичким, духовним, да и не говоримо.

Због чега толика релативизација и отпори да се дође до истине о протеклој историји? Неизбежан је утисак да се хоће један свеопшти „надетнички помен“ са циљем да се скрије одговорност за велики злочин геноцида, највећи етнички масакр у Европи после Другог светског рата. И да се сакрије карактер рата који је произвео сребренички злочин. Ћорђе Вукадиновић види чин „самостигматизације“ и „самоубиства с

С предумишљајем или без њега?

Пише: Миленко Марковић
среда, 17 фебруар 2010 19:50

предумишљајем“ у нечему што је чин самоослобођења од једног тешког наслеђа из прошлости. То јесу два опречна становишта у нашој средини, али крајње је време да се са имена српског народа коначно скину оптерећења прошлости.

Не мислим да осуда геноцида треба да пренебрегне злочине над српским народом. Правили су их и Бошњаци и Хрвати. И то захтева безрезервну осуду. Али не на начин којим се преправља историја.

Не мислим да ми треба да сачекамо са осудама злочина почињеним у име Србије док владе суседних земаља не почну осуђивати своје злочине. Ми то морамо чинити ради нас, а не у вези са поступцима других. Све до последњих међуетничких ратова српски народ није имао чега да се стиди у својој историји. Напротив. Али прикривањем злочина у његово име само се продужава нанета му срамота. Само чиста и једноставна осуда тог монструозног злочина, који је признат у Републици Српској и којег се са тугом сећа читава Европа, може повратити част и углед српског народа.